

σκορπιστήκανε στὰ τετραπέρατα,
καὶ τὰ σάρωσαν οἱ αἰῶνες
καὶ γινήκανε φωτοθεοὶ
κι ἁρμονίαις τέρατα.

Ἔτσι νομίζω μορφώθηκε τὸ αἶσθημα τῆς ποιή-
σης στὸν ἄνθρωπο. Ἀπὸ τὴν ἀνάγκη ποὺ ἦρθεν ἐν-
τελῶς σὰν ἐργανική, νὰ ἐκφράσῃ τὸ θαυμασμό του
στὴν αἰώνιαν αὐτὴν Δημιουργία, στὴν ἀθάνατη ὁ-
μορφιὰ τῆς Φύσης μὲ τὰ τόσα τῆς ἀπιαστα μυστή-
ρια καὶ τὰ φευγαλέα τῆς σύμβολα, ποὺ ὁ σημερινὸς
ἄνθρωπος τῶν μεγάλων πολιτειῶν τόσο πολὺ βρίσκε-
ται μακριὰ τους.

(Στᾶλλο φύλλο τελιώνει)

Σ. ΣΚΙΠΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ ΛΗΣΤΗΣ

— Τριανταεξὶ χρόνια ἔκανα φυλακή, καὶ δυὸ
φορὲς προκηρύχθηκε τὸ κεφάλι μου γιὰ χίλιες πεν-
τακόσες, κι ἀπὲ, τρεῖς χιλιάδες δραχμῆς. Ἐξήμισυ
χρόνια εἶμουνα ληστής μὲ ἄλλους πέντε ποὺ δια-
φέντενα, μὰ φόνου σ' αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔκανα
νὰ ζῶ ἤθελα κάτω ἀπ' τὸ γαλάζιου οὐρανὸ καὶ ν' ἀνα-
πνέω τῶν βουνῶν τὴ μυρουδιά· φόνου δὲν ἔκανα,
σὰν εἶμουνα ληστής, μὰ δυὸ κεφάλια ἔχω σ' αὐτὸ
ἔδω τὸ τράστο. . . κλέφτης δὲν εἶμουνα, καὶ ἀρπαζὺ
ἴσα-ἴσα γιὰ νὰ ζῶ, καὶ νοιώθω στοὺς ὤμους τὸ κε-
φάλι μου· ἀδύνατο γιὰ νὰ προσβάλω γυναίκα, καὶ
χάμου νάβρῃσκαι καὶ νὰ βρῶ τίς λίρες, χῶμα εἶναι
γιὰ μένα· μὰ δραχμὴ νάχω, στὸν πιὸ φτωχὸ μου θὰ
τὴ δώσω. Εἶμουνα φτωχὸς καὶ ἀγάπαγα τὸ φτωχό,
ἀδύνατος καὶ σκέπαζα τοὺς ἀδύνατους, καὶ δυνατοὺς
μὲ τοὺς δυνατοὺς. . .

Ἄλλᾳ καλῆτερα ν' ἀρχινήσω ἀπὸ τὴν ἀρχή, ὅλοι,
ἀφέντρα, ἴνα σ' τὰ πῶ, νὰ μὴ μὲ θαρρῆς κακοῦργο
καὶ ἄδικου φρονιά. . .

*

Εἶμαι* ἀπὸ καλὸ σπῆτι τῆς Γορτυνίας. Ἔγινα
τριάντα χρόνων καὶ γυναίκα δὲν εἶχα γνωρίσει, οὔτε
γνώρισα, γιὰτὶ μόνο κείνη ποὺ θὰ στεφανωνόμουν
ἤθελα νὰ γνωρίσω.

Εἶμουν λεβέντης, κατὰ ποὺ μὲ βλέπεις ἀκόμα,
τώρα ποῦμα ἐβδομηνταδιὸ χρόνων· ἀσήκως, μὲ ξαν-
θόγουρα μαλλιά καὶ μαῦρα μάτια, χωρὶς ποτὲ νὰ
καμαρώσω σὰ γυναίκα τὴν ὁμορφιά μου· εἶμουν πε-

* Προτιμῶ νὰ τὸν ἀφήσω τὸν καπετὰν Κωσταντῆ νὰ
μιλήσῃ μόνος του, καὶ νὰ μοῦ συχωρέσετε τίς δικές του
ἀσυνταξίες καὶ τυχόν ἀκαταληψίες.—Λ. Τ. Λ.

ρήφανος, καὶ τὸ φιλότιμο σὰν κάθε Ἕλληνας τῶχα
βαθιά στὴν καρδιά μου κρυμμένο, πρῶτου αὐτὸ καὶ
ἔπειτα τὴν Παναγία τὴ Δέσποινα λατρεύοντάς.

Εἶχα ἀδέρφια δυὸ, καὶ ἄλλες τόσες ἀδερφίδες.

Πρωτεξιδέρφες πολλές, ὅλες τίμιες καὶ παινε-
μένες. . .

Μιὰ βραδυά, μπαίνοντας στὸ σπῆτι μου, βρῆκα
τὴ μάννα μου νὰ κλαίῃ· ταράχτηκα· τὴ ζύγωσα καὶ
τῆς σήκωσα τὸ κεφάλι ψηλά· τὰ μάτια τῆς εἶτανε
γεμάτα δάκρυα ποὺ πλημμυρήσαν τὴν καρδιά μου.

— Μάννα, τῆς εἶπα, τί σοῦκιμα; τί ἔχεις μὲ
μένα; μίλα!

Μὰ ἡ μάννα ἔκλαιγε πιὸ δυνατά, μὲ πείσμα, μὲ
πόνο.

— Κρίνε, τῆς εἶπα πάλε. . .

— Κάτι θυμήθηκα, μ' ἀποκρίθηκε. . . μὴ τσοῦπα
ποῦ μοῦ πέθανε ἔδω καὶ δώδεκα χρόνια. . .

Λύσσαξα.

Τὴν ἀρπαξα δυνατὰ καὶ τὴν ἔβαλα ὀρθή.

— Ἀποκρίσου, τῆς εἶπα, γιὰτὶ ξέσουρη σὲ πε-
τάω ἔξω. . .

Εἶταν Ἀρβαντίτσοα.

Ἄστραφαν τὰ μάτια τῆς καὶ ἔλυσε τὰ μαλλιά
τῆς· σήκωσε ψηλὰ τὰ χέρια τῆς καὶ μοῦδωκε τὴν
κατάρου τῆς ἂν δὲν ἐκδικηθῶ, καὶ σιγὰ κι ἀργὰ ἀρ-
χίνησε νὰ μοῦ λέγῃ πὼς πρὸς τὸ βράδυ, γυρνώντας ἡ
ξεδέρφη μου ἡ Πολίτα ἀπὸ τὸ δάσος μὲ ξύλα, μ'
ἄλλα κορίτσοα μαζί, τὴ σταμάτησε ὁ Γρηγόρης (ἕνας
παρακατιανὸς μας) καὶ τὴ ρώτησε:

— Γιὰτὶ, Πολίτα, κουβαλᾷς ξύλα;

— Μόν' τί νὰ κουβαλήσω;

— Νὰ πᾶς νὰ κάνεις τὰ προικιά σου, καὶ γὼ
κλεφτὴ θὰ σὲ πάρω. . .

— Βρὲ χαμένε, εἶμαι βαρειά ἀπὸ δεκάρες· σῦρε
στὸ καλό. . . τ' ἀποκρίθηκε.

Τὸ κορίτσι γύρισε κλαίγοντας γιὰ τὴ ντροπὴ τοῦ
παρακατιανοῦ, κ' ἡ μάννα μου, Θεὸς συχωρέσει τὴν
τὴν ἀγαπημένη, μὲ κατωράστηκε νὰ πάρω πίσω τὴν
προσβολή.

Ξημέρωνε Κυριακή· κουμανταρίστηκα ὅπως ἡ
γυναίκα δὲν παρᾶ τὴ βελόνα, ἔτσι κι ὁ ἄντρας
τὸ πιστόλι του.

Τράβηξα κατὰ τὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ· βγαί-
νοντας οἱ χωριανοὶ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαι, μὲ λοξοκοιτά-
ζανε καὶ σιγανομιλοῦσαν· ντραπήκα, μὰ κρατήθηκα·
πάρω κάτω ἀπάντησα τὸ Γρηγόρη. Εἶταν ὡς ἐκεῖ
πάνω, ψηλὸς καὶ παχὺς καὶ στοργυλοκανωμένος·
μὴ τὸν κυτᾶς ὁμως· ποῦχει τὸ πρῶτο ἀνάστημα,
γιὰτ' εἶναι κιοτῆς καὶ παλεύει μὲ τὰ πλευρά. Δὲν
εἶταν ἀπὸ σοί, καὶ τὰ καμώματά του πρόστυχα· δὲν

εΐτανε γιὰ μᾶς, *δμοιος τὸν δμοιο καὶ κοπριά στὰ λάχανα.*

— Πᾶμε πάρα κάτω νὰ τὰ ποῦμε, τοῦπα ἦσυχυ καὶ χωρὶς κακὸ σκοπὸ. . .

— Βαριοῦμαι, μοῦ ἀπάντησε· αἴριο, σὰ θές. . .

— Καλά, αἴριο, τοῦπα, ἔλα κεὶ κάτω κατὰ τὸν "Αἰ-Γιώργη νὰ παιζοῦμε σὺν ἄντρες τὰ σμπάρα. . .

Μὰ ὡς αἴριο γίνηκαν πολλά.

Ὁ Γρηγόρης μὲ τὸν ἀδερφό του ἀρπάξανε τὴν Πολίτα *ποῦχε ἀδέρφια ἀρματωλοὺς, μπαρμπάδες καὶ ζορμπάδες.*

. . . Ἐτότες πῆρα τὸ τουφεκί μου, καὶ σὰ ζω-
κάδι τράβηξα καταμόναχος βουνὰ καὶ ὄρη, γιατί
μοναχὸς ἤθελα νὰ πῶ τὸ αἷμα τους καὶ νὰ πάρω
τὴν εὐχή τῆς μάννας μου. . .

Τοὺς συναπάντησα εἰκόλα καὶ γλήγορα.

Δυὸ τουφεκιὲς πρῶτοι μοῦριξαν, δυὸ τοὺς ἔριξι
καὶ σώριασά τους χίμιοι, φορῖμια, στὸν τόπο! . . .
Ἐἴμουνα σκοπευτὴς ἀπὸ γενετῆς· τ' ἄλογο νάτρεχε
στ' ἄλωνι, σημάδευα τ' αὐτί του ἢ πέρναγα τὸ βόλι
ἀπὸ τὴ χυίτη του, σὺν ἤθελες.

Πῆρα τὸ κορίτσι, τὸ παραδώκα στους γονιούς
του, πῆρα τὴν εὐχή τῆς μάννας μου κ' ἔχετε γειά. . .

Ἐξήμισυ χρόνια ἔτρεχα, ἄλλα τόσα μὲ κνη-
γούσαν, καὶ τὸ κεφάλι μου εἶχε προκηρυχτεῖ γιὰ
χιλίες πεντακόσες, ἔπειτα τρεῖς χιλιάδες δραχμῆς.

Δὲν κοιμόμουν γιατί φοβόμουν τοὺς συντρόφους
μου γιὰ νὰ μὴ μπορῆ νὰ μὲ πάρη βαθιὰ ὁ ἔπνος,
ἔστρωνα χιλίκια μόλις ξυπνοῦσα, γυρίζοντας γιὰ
τὴν ἄλλη μεριά, πετοῦσα ὀρθὸς σὰν πουλί καὶ δὸς
τον δρόμο.

Στὰ χωριά μ' ἀγαπούσανε, γιατί δὲν πείραζα
γυναῖκα ποτέ, μὲ πρόφταιναν καὶ μένα καὶ τοὺς
συντρόφους μου, κ' ἔδῶ στὸ Μύλο τοῦ πεθεροῦ
σου ἦρθα μᾶς ἀκόνισαν ἔξη γιαταγάνια, μᾶς φιλέ-
ψανε δώδεκα ψωμιά, μᾶς δώσαν καφέ, ἔβγαλα νὰ
πληρώσω, σὺν εἶχα λεπτά· δὲν τὰ δέχτηκαν καὶ τ' ἀ-
φίσαμε γιὰ τὴν ἐκκλησιὰ τοῦ Μπεγουλάκι· μᾶς κρύ-
ψανε στὸ ὑποτακτικὸ μὴ δάκερη μέρα καὶ τὴ
νύχτα φύγαμε πῶ σίγουροι πικρὰ ποτέ. . .

Δρόμο παιδιά. . . Οἱ εἰκοσιτέσσερες ὄρες εἴ-
τανε γιὰ μᾶς εἰκοσιτέσσερες χρονιές. . . δρόμο παι-
διά. . . Λένε πὼς ἔχω φυλακτὸ, μὰ ψέμα εἶναι τὸ
ζωντήλι μου ἀκόμα δὲ οὐβύστηκε καὶ ἡ εὐχή τῆς
μάννας μου μ' ἀκολουθεῖ. Ἔμαθα ὁμως πὼς κν-
νηγοῦν ὅλους τοὺς δικούς μου· ἔξορία ὅλα τὰ συγ-
γενικά μου σπίτια, καταστροφή καὶ φυλακὴ κ' ἐρή-
μωση ἔξαιτίας μου· διάλυσα τοὺς συντρόφους μου·
τοὺς ἔβγαλα ἕναν ἕναν στὸ ἔξωτερικό, κι ἀπὲ παρα-
δόθηκα μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς πολιτικοῦ, γιατί τὸ κε-
φάλι μου εἶτανε πωλημένο.

Δικαστήρια σὲ θάνατο. . .

Δίκαια δικαστήρια, γιατί ἀγνάντιο κανένας δὲν
εἶτανε, παρὰ τὰ δυὸ ἀδέρφια· *δυὸ μαρτυρᾶνε*, ἄς
εἶναι καὶ πεθαιμένοι, καὶ *ἕνα κρεμᾶνε*. Μὰ κάνει
ὄ,τι θέλει ὁ Θεός· ἡ κωμωμοῖα ἔγινε ἰσόβια· τὰ
ἰσόβια σὲ τριανταεξὶ χρόνια γίνηκαν χάρη· χάρη. . .
γιατὶ δούλευα στὴ φυλακὴ πότε στῆς Ζάκυνθος, πότε
στοῦ Ρίου, πότε στὸ Παλαιμῆδι· δούλευα τὴ μηχανὴ
τῆς Ὀλγας καὶ ἔραβια σοιούριες, γελέκα, πονκάμισα,
φουσανέλλες, καὶ κανένας δὲν τόλμησε ποτέ νὰ μὲ
πῆ γυναῖκα, ἔμένα ποῖχα λεονταριοῦ καρδιά. . . Ὁ
πασάνας (ὁ κανένας) σκέπτεται ὅπως τ' ἀρέσει. . .

Σὺν βγήκα ἕστερα ἀπὸ φρονιὰ καὶ ληστεῖες,
ξυνιαπῆγα στὴν πατρίδα· *οἱ μικροὶ εἶχαν γίνει με-
γάλοι!* . . . Δὲ μὲ καταδέχτηκαν, ἔφυγα γιὰ πάντα
κι ὀρκίστηκα στὴν εἰκόνα τῆν Πανάγια τῆς Κυρᾶς
Παρθένας ποτέ νὰ μὴ βαστήξω ὄπλο, οὔτε σογιά. . .
Ἔδε πὼς εἶμαι! τὸ ψωμί τὸ κόβω μὲ τὰ δόντια
ποῦ τᾶχω ὅλα γερά, τὰ κλαριά ποῦ μοῦ φράζουν τὸ
δρόμο μὲ τὰ χέρια, ποῦ τᾶχω δυνατά. . . εἶμαι γε-
ρός, μὰ ἀπὸ Βαλατοῦνα σὲ Σοῦλι· μοῦ δίνουνε σφραγιά
νὰ κἄνω στάνη. . . Ἔχω ἔννια πρόβατα καὶ θὰ σοῦ
φέρω γιουόρτη, ποῦ θὰ καταδεχτῆς νὰ φᾶς ἀπὸ τοῦ
δίκαιου φονιά καὶ τοῦ ἄθελου ληστή τὸ χέρι. . .

*

Κακόμοιρε καπετὰν Κωσταντῆ!

Τοῦσφιξα τὸ χέρι του τὸ ἀδύνατο μὲ τὴν κω-
διά μου, γιατί θαύμασα τὸν ἰσποτισμὸ του καὶ τὸ
καμάρι του, διηγόντας γιατί ἔγινε ληστής καὶ πὼς
εἶτανε φυλακὴ τριανταεξὶ χρόνια.

Πάτρα.

ΛΟΥΚΙΑ ΤΑΚΗ ΛΙΑΛΙΟΥ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

«Ἡ Ἀγγλὴς ἰθυσπιὸς EVENING CLOAK». Ἐφημ.
«Ἑλλάς», 26 Σεπτ. σελ. 8, κάτω ἀπὸ ἕνα φηγοῦρι τῆς
μόδας, ποῦ παρασταίνει μιὰ κορὰ ντυμένη γιὰ χορὸ μὲ
ἄσπρο γουνωτὸ πανωφόρι (evening cloak).

* «Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Πατριάρχην ἐξεδηλώθησαν ὅπῃ
τοῦ Ταλαὰτ βέη εὐμενεῖς διαθέσεις, *ἐκφράσας* τὴν λύπην
του διὰ τὴν συμβᾶσαν παρεξήγησιν». — Ἐφημ. «Σκρίπ» 26
Σεπτ. σελ. 5 στήλη 4.

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν.
Λύτρα).

—Ἡ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες
τῆς Κας Σοφίας Δασκαρίδη).

Τυπώθηκε στὴ Λόντρα, σὲ διαλεχτὸ χιρτί καὶ εἶναι
κι ἀτεχνικὰ δεμένο.

Πωλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας» δρ. 3.50.